

**GS. Nguyễn Lân đọc
Hàn Thi Đường Thi Tuyển Dịch của Trần Quốc Bảo.**

Không ngờ được lọt vào mắt xanh của nhà thơ Trần Quốc Bảo, bậc đàn anh trong thi đàn hiện tại tin cậy, muốn Nguyễn Lân đưa ra vài cảm nghĩ sau khi đọc cho cuốn Hàn Thi Đường Thi Tuyển Dịch. Vốn không phải là một thi nhân, vốn dốt nát về Hán Tự, thật ngại ngùng. Nhưng đàn anh đã để ý, thì đành: “đã lòng dậy đến, dậy thì phải vâng” (Kiều)

Cầm cuốn sách trên tay, mới nhìn ngoài bìa đã thấy lôi cuốn vì màu sắc trang nhã, hài hòa, nét vẽ phong thủy, với mái chùa xa xa gợi nhớ chốn tiên cảnh, hình trống đồng rõ ràng với những nét Hán Tự gợi lại cả một khung trời thật đẹp của thế giới xa xưa...

Sách được chia làm hai phần:

Phần I: Hàn Thi làm giàu thêm kiến thức của người đọc. Giờ đây, tôi mới biết thể thơ Hàn Luật, một thể thơ Việt Nam, dựa vào Hán Tự, ảnh hưởng của thơ Đường, có từ đời Hàn Thuyên. Cái hay của phần này là cho độc giả biết thêm về Văn Học Sử Việt Nam với những bài thơ đậm tình đất nước, nặng lòng dân tộc, đầy anh hùng tính, tha thiết yêu thiên nhiên... cỏ cây hoa lá, thắm ướt yêu đương... của các danh nhân trong lịch sử: Cao Bá Quát, Chu Văn An, Cao Tiêu, Đặng Dung, Lê Thánh Tôn, Lý Thường Kiệt, Mạc Đĩnh Chi, Nguyễn Trãi, Nguyễn Bình Khiêm, Nguyễn Du, Phạm Ngũ Lão, Phan Bội Châu, Phan Chu Trinh, Trần Quang Khải... các vị thiền sư như Huyền Quang, Mãn Giác, Thích Tâm Châu...

- Tình cảm dạt dào với trăng, hoa, tuyết, nguyệt (Nguyễn Trãi, Mạc Đĩnh Chi, Chu Văn An).
- Tâm sự u uẩn, khúc mắc (Cao Bá Quát, Nguyễn Bình Khiêm, Nguyễn Du).
- Anh hùng mã thượng (Đặng Dung, Lý Thường Kiệt, Phạm Ngũ Lão, Phan Chu Trinh, Phan Bội Châu, Trần Quang Khải).
- Thiền tính (Huyền Quang Thiền Sư, Mãn Giác Thiền Sư, Hoà Thượng Thích Tâm Châu).

Tác giả cẩn thận chú thích xuất xứ mỗi bài thơ và tiểu sử người sáng tác để độc giả hiểu tường tận những danh nhân Việt Nam đã làm giàu văn chương giống nòi.

Phần II: Đường Luật với những bài thơ tuyệt tác của các danh nhân Trung Hoa thuở xa xưa mà gà mờ như tôi còn biết đến – thời nhà Đường, thời thịnh trị của nền văn hóa Tàu, thời vàng son của văn minh Trung Quốc mà sĩ phu bên mình ít nhiều chịu ảnh hưởng – để ca ngợi cái đẹp của cỏ cây hoa lá phác họa trên cái hùng vĩ của núi non, biển cả, nét

sinh động của cảm thú, của con người với bốn mùa xuân, hạ, thu, đông – để nói lên xúc động của tâm tư cao quý thấm đậm tình dân tộc của những khu vườn, những đền đài, dinh thự đặc thù – để cảm nhận tiếng vọng của tình yêu thủy chung, mòn mỏi chờ chồng trong bài thơ Vọng Phu Thạch (Hòn Vọng Phu) của Vương Kiến:

Trơ trơ đứng đó ngóng chồng
Xa xa cuộn cuộn dòng sông vô tình
Nàng thành tượng đá kiên trinh
Đãi dầu năm tháng hy sinh chẳng về
Đầu non mưa gió nã nê
Chàng về hẳn đá hã hê reo mừng!

Lời thơ dịch thật sát nghĩa và rất trong sáng, tự nhiên.

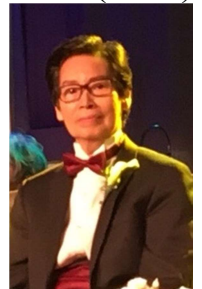
Đọc những bài thơ Đường Luật khó hiểu nhưng nhờ dịch giả chúng ta sẽ thấy thú vị khi biết nhiều hơn những tên mà từ trước chỉ là “văn kỳ thanh” như Lý Bạch, Thôi Hiệu, Hàn Dũ... Trần Quốc Bảo có năng khiếu thi phú, có lòng yêu thơ, biết thưởng thức âm vận bổng trầm, có tài dịch thuật đã cho người đọc món ăn tinh thần đa dạng về vườn hoa thơ của bậc tiền nhân... tuyệt diệu!

Xin cảm ơn dịch giả Trần Quốc Bảo đã khiến:

- Bậc trưởng thượng thưởng lãm tài năng của nhà thơ.
- Quý bạn đọc đề thưởng thức khả năng dịch thuật và óc sáng tạo của nhà thơ.
- Các em đọc để giàu thêm kiến thức về cái hay, cái đẹp, cái quyến rũ của cổ tự... đang trên đà lãng quên... đáng tiếc!

Xin kính mời lật giờ... từng trang...

NGUYỄN LÂN
Xứ Tình Yêu, đầu Xuân Canh Tí (2020)

GS. Nguyễn Lân